

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 32/2013-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 17. januára 2013 predbežne prerokoval sťažnosti obchodnej spoločnosti P., s. r. o., B., zastúpenej F., s. r. o., B., konajúca prostredníctvom konateľa a advokáta JUDr. B. F., vedené pod sp. zn. Rvp 11541/2012 a sp. zn. Rvp 11546/2012, ktorými namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 20 ods. 1, čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ako aj porušenie čl. 12 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 14 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Rimavská Sobota v konaniach vedených pod sp. zn. 7 Er/432/2009 a sp. zn. 3 Er/1559/2010, a takto

r o z h o d o l :

1. Sťažnosti obchodnej spoločnosti P., s. r. o., vedené pod sp. zn. Rvp 11541/2012 a sp. zn. Rvp 11546/2012 s p á j a na spoločné konanie, ktoré bude ďalej vedené pod sp. zn. Rvp 11541/2012.

2. Sťažnosti obchodnej spoločnosti P., s. r. o., o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) boli 24. augusta 2012 doručené sťažnosti obchodnej spoločnosti P., s. r. o. (ďalej len „sťažovateľka“), vedené pod sp. zn. Rvp 11541/2012 a sp. zn. Rvp 11546/2012, ktorými namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 20 ods. 1, čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“), ako aj porušenie čl. 12 ods. 2 ústavy a čl. 14 dohovoru postupom Okresného súdu Rimavská Sobota (ďalej len „okresný súd“) v konaniach vedených pod sp. zn. 7 Er/432/2009 a sp. zn. 3 Er/1559/2010 (ďalej len „napadnuté konania“).

Zo sťažností vyplýva, že sťažovateľka v napadnutých konaniach podanými návrhmi požiadala súdneho exekútora o vykonanie exekúcií. Súdny exekútor postupujúc podľa procesnej úpravy obsiahnutej v zákone Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov následne požiadal okresný súd o udelenie poverení na vykonanie exekúcií, čím došlo podľa sťažovateľky k zákonnému založeniu povinnosti okresného súdu rozhodnúť o nich v rámci priznanej právomoci v zákonom ustanovených lehotách.

Sťažovateľka uvádza, že okresný súd o žiadostiach súdneho exekútora o udelenie poverení na vykonanie exekúcií dosiaľ nerozhodol napriek tomu, že tieto veci podľa jej názoru nevykazujú znaky mimoriadnej právnej zložitosti a nevyžadujú takú spoluprácu okresného súdu s účastníkmi konania, ktorá by mohla podstatne ovplyvniť ich posúdenie, resp. rozhodnutie v týchto veciach.

Sťažovateľka uviedla, že okresný súd bol podľa jej názoru v napadnutých konaniach neodôvodnene nečinný, resp. postupoval neefektívne, a preto podala 25. mája 2011 v zmysle § 62 ods. 1 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdoch“) predsedovi okresného súdu sťažnosti na prieťahy v týchto exekučných konaniach, na ktoré do dňa doručenia sťažností ústavnému súdu nedostala žiadnu odpoveď.

Uvedeným postupom okresného súdu malo podľa sťažovateľky dôjsť k porušeniu jej základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu a tiež malo dôjsť k porušeniu čl. 12 ods. 2 ústavy a čl. 14 dohovoru upravujúcich zákaz diskriminácie.

Sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd o jej sťažnostiach rozhodol nálezom, v ktorom vysloví, že postupom okresného súdu v napadnutých konaniach boli porušené ňou označené základné práva podľa ústavy, práva podľa dohovoru a dodatkového protokolu, ako aj ďalšie ňou označené ustanovenia ústavy a dohovoru, zároveň sa domáha prikázať okresnému súdu v týchto konaniach konať bez zbytočných prieťahov a napokon uložiť mu zaplatiť jej primerané finančné zadosťučinenie, ako aj úhradu trov konania.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

II.1 K spoločnému prerokovaniu vecí

Podľa § 31a zákona o ústavnom súde ak tento zákon neustanovuje inak a povaha vecí to nevyklučuje, použijú sa na konanie pred ústavným súdom primerane ustanovenia zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „OSP“).

V zmysle § 112 ods. 1 OSP môže súd v záujme hospodárnosti konania spojiť na spoločné konanie vecí, ktoré sa uňho začali a skutkovo spolu súvisia alebo sa týkajú tých istých účastníkov.

Zákon o ústavnom súde nemá osobitné ustanovenie o spojení vecí, avšak v súlade s citovaným § 31a zákona o ústavnom súde možno v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ústavy použiť na prípadné spojenie vecí primerane § 112 ods. 1 OSP.

S prihliadnutím na obsah sťažností vedených ústavným súdom pod sp. zn. 7 Er/432/2009 a sp. zn. 3 Er/1559/2010 a z tohto obsahu vyplývajúcu právnu a skutkovú súvislosť uvedených sťažností, ako aj vzhľadom na totožnosť v osobe sťažovateľky

a okresného súdu, proti ktorému sťažnosti smerujú, rozhodol ústavný súd o spojení sťažností na spoločné konanie tak, ako to je uvedené v bode 1 výroku tohto uznesenia.

II.2 K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v napadnutých konaniach

Sťažovateľka predovšetkým namieta, že postupom okresného súdu v napadnutých konaniach došlo k porušeniu jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie veci v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98).

V konaniach o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, v ktorých sťažovatelia namietajú porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (a tiež práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru), ústavný súd v súlade so svojou ustálenou judikatúrou vyžaduje preukázanie podania sťažnosti predsedovi príslušného súdu proti porušovaniu práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa § 3 ods. 7 v spojení s § 62 a nasl. zákona o súdoch. Takúto sťažnosť totiž ústavný súd považuje za účinný prostriedok ochrany základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru), ktorý vzhľadom na subsidiárne postavenie ústavného súdu pri ochrane základných práv a slobôd treba využiť pred podaním sťažnosti ústavnému súdu (porovnaj napr. IV. ÚS 153/03, IV. ÚS 278/04).

Účinnosť tohto právneho prostriedku ochrany pred zbytočnými prietahmi v súdnom konaní potvrdzuje aj znenie zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene

a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ktorý vo viacerých ustanoveniach zdôrazňuje povinnosť sudcu konať bez zbytočných prietáhov a ustanovuje za také prietahy aj disciplinárnu zodpovednosť [§ 2 ods. 2, § 30 ods. 4, § 52 ods. 1 a § 116 ods. 1 písm. b) tohto zákona]. Podobne aj zákon o súdoch v § 64 ods. 1 ustanovuje, že „Účelom vybavovania sťažnosti je zistiť, či v danej veci boli spôsobené prietahy v konaní...“. V zmysle § 64 ods. 2 prvej vety zákona o súdoch „Orgán, ktorý vybavuje sťažnosť, je povinný na účel zistenia stavu veci prešetriť všetky skutočnosti.“. Napokon podľa § 64 ods. 3 zákona o súdoch „Ak orgán poverený vybavovaním sťažnosti zistí, že sťažnosť je dôvodná, prijme a zabezpečí vykonanie opatrení na odstránenie nedostatkov, ak je to potrebné, vyvodí za vzniknuté nedostatky voči zodpovedným osobám dôsledky.“.

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na použitie ktorých je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

Podľa § 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd neodmietne prijatie sťažnosti, aj keď sa nesplnila podmienka podľa odseku 1, ak sťažovateľ preukáže, že túto podmienku nesplnil z dôvodov hodných osobitného zreteľa.

Účelom sťažnosti proti porušovaniu práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa príslušných ustanovení zákona o súdoch nie je potvrdenie stavu, ktorý nie je v súlade so základným právom zaručeným čl. 48 ods. 2 ústavy, ale poskytnutie príležitosti súdu, aby sám urobil nápravu a odstránil protiprávny stav zapríčinený nesprávnym postupom alebo svojou nečinnosťou (m. m. II. ÚS 64/97, I. ÚS 20/05). Ústavný súd preto o sťažnosti, ktorou je namietané porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (a tiež práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru), koná iba za predpokladu, ak sťažovateľ preukáže, že účinne využil označený právny prostriedok nápravy podľa zákona o súdoch, alebo ak preukáže, že túto podmienku nesplnil z dôvodov hodných osobitného zreteľa (§ 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Sťažovateľka v sťažnostiach zhodne tvrdí, že v súlade so zákonom o súdoch „podal[a] písomne ešte dňa 25. 05. 2011 do rúk predsedu exekučného súdu sťažnosť na postup súdu smerujúcu proti porušovaniu práva na verejné prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov“. Vzhľadom na skutočnosť, že k sťažnostiam nepripojila fotokópie sťažností podľa § 62 a nasl. zákona o súdoch, ústavný súd ju prípisom z 1. októbra 2012 vyzval, aby tak urobila v ním určenej lehote, prípadne iným hodnoverným spôsobom preukázala, že takéto sťažnosti okresnému súdu podala, a zároveň ju upozornil na možnosť odmietnutia sťažnosti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde v prípade, ak na jeho výzvu požadované písomnosti v určenej lehote nepredloží.

Sťažovateľka reagovala na výzvu ústavného súdu podaním doručeným 17. októbra 2012, ku ktorému pripojila kópie viacerých svojich podaní. V prvom rade vo vzťahu ku konaniu vedenému pod sp. zn. 7 Er/432/2009 pripojila kópiu podania označeného ako „Žiadosť o informáciu o stave konania“ z 13. novembra 2009 adresovanú okresnému súdu (bez kópie podacieho hárka pošty), ktorým žiada informáciu o stave konania, ktoré označila menom a priezviskom povinnej osoby, jej rodným číslom, trvalým pobytom, ako aj uvedením exekučného titulu. Taktiež pripojila kópiu podania označeného ako „Žiadosť o informáciu o stave konania/Podnet na preskúmanie zákonnosti postupu súdu – prietahy v konaní“ z 25. februára 2010, ktoré taktiež adresovala okresnému súdu a v ktorom sa informovala, čo bráni okresnému súdu vydať poverenie pre súdneho exekútora. Zároveň toto podanie obsahuje aj podnet na preskúmanie zákonnosti postupu sudcov a úradníkov okresného súdu, keďže podľa jej názoru takýto postup súdu spôsobuje zbytočné prietahy v konaní. Vo vzťahu k tomuto podaniu však chýba podací hárok pošty (prípadne iný vierohodný doklad), ktorý by hodnoverným spôsobom preukazoval doručenie uvedeného podania okresnému súdu. Vzhľadom na uvedené sťažovateľkou doručené podania nemajú podľa názoru ústavného súdu z hľadiska dokazovania žiadnu výpovednú ani preukaznú hodnotu.

Vo vzťahu ku konaniu vedenému pod sp. zn. 3 Er/1559/2010 sťažovateľka predložila ústavnému súdu kópiu podania označeného ako „Sťažnosť a podnet na preskúmanie zákonnosti postupu súdu – prietahy v konaní“ z 30. augusta 2010 adresovaného okresnému

súdu spolu s potvrdenkou z 2. septembra 2010, z ktorej vyplýva, že elektronická podateľňa okresného súdu elektronicky overila elektronické podpisy určitých dokumentov podaných okresnému súdu právnym zástupcom sťažovateľky. Sťažovateľka v nich konkrétne označila povinnú osobu menom, priezviskom, rodným číslom, trvalým pobytom, ako aj uvedením exekučného titulu.

Uvedené podania sťažovateľky však neboli v zmysle citovaných ustanovení zákona o súdoch adresované orgánu štátnej správy okresného súdu, teda jeho predsedovi, ale len všeobecne okresnému súdu. Z tohto dôvodu ich preto nemožno považovať za kvalifikované uplatnenie právneho prostriedku nápravy, ktoré zákon sťažovateľke na ochranu jej práv účinne poskytuje.

Sťažovateľka taktiež pripojila kópie podaní označených ako „*Sťažnosť na prietahy v konaní*“ z 23. novembra 2010 a 25. mája 2011 (ďalej spolu len „sťažnosti na prietahy“) adresovaných predsedovi okresného súdu spolu s kópiami podacích hárkov pošty. Z obsahu sťažností na prietahy vyplýva, že ich prílohou majú byť zoznamy exekučných konaní vedených okresným súdom, na ktoré sa tieto sťažnosti vzťahujú, tieto však k samotným sťažnostiam na prietahy neboli pripojené. Obsahom sťažností na prietahy je bez konkretizácie exekučných konaní vedených okresným súdom, na ktoré sa sťažnosti majú vzťahovať, len všeobecná argumentácia týkajúca sa predovšetkým povinnosti exekučného súdu rozhodnúť o žiadosti o vydanie poverenia na vykonanie exekúcie v zákonom ustanovenej lehote 15 dní. Vzhľadom na skutočnosť, že sťažnosti na prietahy neboli predložené s kompletným materiálom (chýba zoznam príslušných exekučných konaní vedených okresným súdom, na ktoré sa sťažnosti na prietahy vzťahujú), sťažovateľkou doručené podania nemajú podľa názoru ústavného súdu z hľadiska dokazovania žiadnu výpovednú ani preukaznú hodnotu.

Uvedený postup sťažovateľky v okolnostiach prerokúvaných sťažností nemožno podľa ústavného súdu považovať za účinné splnenie požiadavky namietania prietahov v konaní vedenom orgánom štátnej správy súdov nahradzujúce sťažnosť orgánu štátnej správy súdu podľa zákona o súdoch. V nadväznosti na to ústavný súd dodáva, že

„povinnosť vyčerpania dostupných a účinných prostriedkov ochrany základných práv a slobôd, porušenie ktorých sťažovateľ pred ústavným súdom namieta, tiež vyžaduje, aby sťažovateľ konal v súlade s pravidlami, ktoré s uplatnením daného prostriedku súvisia. Nekonanie týmto spôsobom alebo chyba pri vyžadovanom postupe má za následok nesplnenie sťažovateľovej povinnosti vyčerpať dostupný prostriedok ochrany svojich práv.“ (III. ÚS 44/03, IV. ÚS 111/2011).

Na základe uvedených skutočností ústavný súd konštatuje, že sťažovateľka, zastúpená kvalifikovaným právnym zástupcom, v sťažnostiach hodnoverným spôsobom nepreukázala, že v doterajšom priebehu napadnutých konaní podala sťažnosti proti namietanému porušovaniu svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov predsedovi okresného súdu. Sťažovateľka zároveň v sťažnostiach neuvádza žiadne argumenty, ktorými by preukazovala, že podmienku využitia tohto prostriedku ochrany svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy nesplnila z dôvodov hodných osobitného zreteľa, pričom existenciu takýchto dôvodov nemožno vyvodiť ani z obsahu sťažností, a preto ústavný súd nemohol v danom prípade zväžiť možnosť uplatnenia postupu v zmysle § 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Na základe uvedeného ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti sťažovateľky, ktorými namieta postup okresného súdu v časti týkajúcej sa namietaného porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre neprípustnosť.

II.3 K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu, ako aj k porušeniu čl. 12 ods. 2 ústavy a čl. 14 dohovoru postupom okresného súdu v napadnutých konaniach

Sťažovateľka sťažnosťami namieta aj porušenie svojich základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy, práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu a tiež porušenie čl. 12 ods. 2 ústavy a čl. 14 dohovoru postupom okresného súdu v napadnutých konaniach v priamej príčinnej súvislosti (z rovnakých dôvodov) s namietaným porušením jej

základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Vzhľadom na skutočnosť, že ústavný súd dospel k záveru, že v napadnutých konaniach nie sú splnené podmienky na vyslovenie porušenia základného práva sťažovateľky podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a ani jej práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, rovnaký záver prijal, aj pokiaľ ide o namietané porušenie ďalších sťažovateľkou označených základných práv podľa ústavy, práva podľa dodatkového protokolu a označených článkov ústavy a dohovoru.

Na základe uvedeného preto ústavný súd sťažnosti v tejto časti odmietol pre zjavnú neopodstatnenosť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Po odmietnutí sťažností bolo už bez právneho dôvodu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľky na ochranu ústavnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 17. januára 2013